

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 7Csp/45/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8818201281
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Melníková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2019:8818201281.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Martinou Melníkovou v právnej veci žalobkyne: Q. S., K.. XX.XX.XXXX, O. G. XXX, proti žalovanému: V. O., U..W., W. W. P. K.O. X, XXX XX O., H.: XX XXX XXX, zast. Advokátska kancelária RELEVANS, s.r.o., Dvořákovo nábřeží 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, v konaní o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru, o určenie neplatnosti zmluvy pre množstvo neprijateľných podmienok, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že Dohoda o zrážkach zo mzdy z Úverovej zmluvy č. 2485521986 zo dňa 28.10.2013 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným, je neplatná.

II. Súd žalobu v časti, aby súd určil, že úver poskytnutý zo Zmluvy o úvere č. 5881065587 zo dňa 18.11.2013 je bezúročný a bezpoplatkový, zamietá.

III. Súd žalobu o určenie, že Zmluva o úvere č. 5881065587 zo dňa 18.10.2013 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným pre množstvo neprijateľných podmienok je neplatná, zamietá.

IV. Žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy z úverovej zmluvy č. 2485521986 zo dňa 28.10.2013 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je neplatná, že úver poskytnutý zo zmluvy o úvere č. 5881065587 zo dňa 18.10.2013 je bezúročný a bezpoplatkový a že zmluva o úvere č. 5881065587 zo dňa 18.10.2013 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným pre množstvo neprijateľných podmienok, je neplatná. Svoju žalobu odôvodnila tým, že so žalovaným uzavrela úverový právny úkon, ktorý sa stal právnym rámcom na poskytnutie finančných prostriedkov. Ide o formulárovú typovú, predtlačенú spotrebiteľskú zmluvu - úverovú zmluvu č. 2485521986 zo dňa 28.10.2013. Zmluvu považuje za problematickú, nakoľko neobsahuje náležitosti, aby mohla byť považovaná za úver s poplatkami a úrokmi a zároveň obsahuje neprijateľné podmienky a ustanovenia v rozpore s § 54 ods. 1 a inými kogentnými ustanoveniami zákona (dohoda o zrážkach zo mzdy, súhlas s inkasom zmluvnej pokuty, ktorej výška nie je v zmluve o úvere dojednaná, rozhodcovská doložka a pod.) Typová formulárová zmluva, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa, obsahuje ustanovenie, kde podpisom zmluvy zároveň zmluvné strany uzatvorili dohodu o zrážkach zo mzdy v zmysle § 551 Obč. zák., ktorá mala byť zabezpečením pohľadávky žalovaného vzniknutej zo Zmluvy o úvere. Žalovaný napriek spornosti veci požiadal jej zamestnávateľa o vykonávanie zrážok zo mzdy. Napriek skutočnosti, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by jej uložilo povinnosť plniť, vykonávajú sa jej zrážky zo mzdy bez ohľadu na existenciu sporu. Veriteľ výšku dlhu sám jednostranne diktuje a to bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom. Dohodu o zrážkach zo mzdy považuje za neplatnú

právny úkon aj pre rozpor s § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Text článku 3 bod 9 je formulovaný takým spôsobom, že jeho obsah je neoddeliteľnou a nezmeniteľnou súčasťou textu (žiadne individuálne dojednanie, čo predpokladá § 53 ods. 2 OZ), nie je v nej označený platiteľ mzdy, pričom ani neurčuje presnú výšku zabezpečenej pohľadávky. Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách „Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“ Ani v prípade upustenia od použitia Dohody o zrážkach zo mzdy, nemá bez presného vyhlásenia veriteľa istotu, že veriteľ v budúcnosti opätovne nevyzve jej zamestnávateľa na vykonávanie zrážok zo mzdy a že autoritatívne nestanoví výšku pohľadávky vrátane spornej časti pohľadávky. V čase uzavretia zmluvy nedokázala vyhodnotiť zmluvné podmienky a poukázať na tie, ktoré sú neprijateľné. Nedokázala ani rozpoznať nesúlad inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy s právom EÚ. Dohoda o zrážkach zo mzdy tak ako je upravená v Občianskom zákonníku, umožňuje postihnúť jej majetok v podobe mzdy aj na plnenia z nekalých zmluvných podmienok alebo v rozpore s kogentnými predpismi bez predchádzajúceho posúdenia nezávislým súdom.

2. Zároveň z dôvodu, že žalovaný už vyzval jej zamestnávateľa na vykonávanie zrážok, domáhala sa vydania neodkladného opatrenia. Ďalej vo svojej žalobe uviedla, že na veci má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právneho úkonu. Deklarovaním neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy žalovaný stratí akúkoľvek legitimitu na použitie tohto kontroverzného zabezpečovacieho úkonu v spotrebiteľských právnych veciach. Vyrieši sa tým (ne)prístupnosť Dohody o zrážkach zo mzdy čo do základu právnej otázky, čím judikatúra odôvodňuje naliehavý právny záujem (6Cdo 192/2010, 1Cdo 91/2006). Nemala možnosť odmietnuť Dohodu o zrážkach zo mzdy, pokiaľ chcela tento úver získať, nakoľko činila ustanovenie formulárovej zmluvy. Žalobca jej tvrdenie preukazuje textovým znením zmluvy o úvere. Podľa uvedeného zákonného ustanovenia v zmluve musia byť rozlíšené splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, teda nepostačuje, ak je uvedená len suma predstavujúca súhrn splátok, istiny, úrokov a iných poplatkov. V predmetnej úverovej zmluve toto rozlíšenie absentuje (zmluva obsahuje len výšku mesačnej splátky bez špecifikácie). V zmluve je aj nesprávny je i údaj o výške RPMN. Žalovaný podľa jej názoru do výpočtu RPMN nezahrnul splátku poistenia, ktorej výška ani nie je v zmluve dojednaná. Nemala možnosť odmietnuť poistenie schopnosti splácať úver, pokiaľ chcela predmetný úver získať. Žalovaný jej nedal možnosť získať predmetný úver bez podmienky poistenia. Taktiež v zmluve o úvere nie je ani výška mesačného poplatku za poistenie dojednaná. Nijakým spôsobom neprejavila súhlas s takýmto poistením a bolo jej žalovaným vnútené bez jej vôle. Z toho dôvodu má zato, že poistenie schopnosti splácať úver malo byť v celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom uvedené, preto je celková výška nákladov uvedená nesprávne a od toho sa odvíja následne aj nesprávnosť uvedená pri výpočte RPMN. Má za to, že vzhľadom na absenciu uvedených náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere by mal byť považovaný úver za poskytnutý bez úroku a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. Zmluva o spotrebiteľskom úvere v bode 3. obsahuje nejasné ustanovenie o celkovej výške nákladov dlžníka, nakoľko uvedený počet a výška mesačných splátok nekorešpondujú s uvedenou celkovou výškou nákladov, a to v neprospech spotrebiteľa. Podľa údajov uvedených v uzavretej zmluve mala žalovanému zaplatiť sumu 41.220,13 eur (19.000 eur + 22.220,13 eur), nakoľko v zmluve o úvere je dojednané, že celková výška nákladov je 22.220,13 eur. Ak však žalobca má podľa uzavretej zmluvy o úvere zaplatiť žalovanému 120 splátok po 355,50 eur, tak celková čiastka úveru, ktorú má žalovanému zaplatiť činí sumu 42.660 eur (120 splátok vo výške 355,50 eur). Dáva do pozornosti súdu, že zmluva o úvere je napísaná malým písmom a voľným okom je úplne nečitateľná. Ide o tzv. typovú zmluvu, napísanú drobným až nečitateľným písmom, teda zmluva vrátane všeobecných obchodných podmienok boli vopred pripravené žalovaným bez účasti druhej strany - spotrebiteľa, pričom nemala právo zásadným spôsobom do nej zasahovať, prípadne meniť jej podmienky. Nejde teda o podmienky individuálne dojednané. Dôvodom ich absolútnej neplatnosti je rozpor s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1, § 39 Občianskeho zákonníka, absencia písomnej formy podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Je toho názoru, že ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorú so žalovaným uzavrela. Je uzavretá medzi podnikateľom a spotrebiteľom, navyše má podobu štandardnej formulárovej zmluvy, ktorá je typická tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a že spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení vzhľadom na formulárovú predtlač. Nemala žiadnu možnosť vyjednávania a buď podmienky zmluvy prijala tak, ako si ich žalovaný sám v predstihu podľa svojej predstavy naformuloval, alebo by zmluvný vzťah nevznikol. Nie sú žiadne pochybnosti o tom, že za takého stavu je spotrebiteľ z hľadiska informovanosti a vyjednávacej

pozície slabšou stranou zmluvného vzťahu. Vzhľadom na uvedené má zato, že zmluva bola od počiatku uzavretá neplatne, pretože nebola uzavretá zrozumiteľne a určito.

3. K žalobe žalobkyňa doložila Zmluvu o úvere uzavretú medzi V.Š. O. a žalobkyňou dňa 28.10.2013. V zmysle tejto zmluvy, veľkosť písma, ktorou je napísaná, je menšia ako 12, sa účastníci konania dohodli v bode 3, že výška úveru je 19.000,- eur, výška mesačnej splátky 355,50 eur, výška úrokovej sadzby 17,90 % p.a., výška splátky s poplatkom za správu úverového účtu 355,50 eur, RPMN banky 20,12 %, celková výška nákladov 22.220,13 eur, dátum prvej splátky 25.11.2013, dátum konečnej splatnosti úveru 25.10.2023, dátum každej ďalšej splátky k 25.dňu v mesiaci, počet splátok 120. Následne v bode 3.9. je veľkosťou písma menšou ako 12, ktoré je ťažko čitateľné, uvedené nasledovné: Dlžník a Spoludlžník a to každý z nich osobitne podpisom tejto ZoÚ uzatvára s V. Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 zákona č. 40/1964 Zb. a Občianskeho zákonníka v platnom znení, ktorá je zabezpečením Pohľadávky V. vznikutej zo ZoÚ. V. ako veriteľ je oprávnená sa domôcť uspokojenia celej svojej pohľadávky voči Dlžníkovi a Spoludlžníkovi zo ZoÚ pravidelnými mesačnými zrážkami zo mzdy alebo iného príjmu vo výške splátky, najviac však vo výške prípustnej podľa príslušných právnych predpisov a to až do úplného zaplatenia Pohľadávky V..

4. Žalobkyňa zároveň predložila aj žiadosť žalovaného adresovanú spoločnosti O. zo dňa 2.3.2018 o realizáciu Dohody o zrážkach zo mzdy z dôvodu, že banka voči žalobkyni eviduje pohľadávku vo výške 24.074,35 eur s prísl. Žalobkyňa s V. O. mala uzatvoriť dňa 28.10.2013 Zmluvu o úvere č. 2485521986, na základe ktorej boli dlžníkovi poskytnuté (žalobkyni) dohodnuté finančné prostriedky. Žalobkyňa však povinnosti podľa zmluvy nedodržala, čím sa dostala do omeškania. Pri uzatvorení Zmluvy došlo zároveň aj k uzatvoreniu dohody o zrážkach zo mzdy uzatvorenej podľa § 551 a nasl. Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorej je Banka oprávnená na výplatu zrážok zo mzdy Dlžníka, a to až do úplného uspokojenia pohľadávky Banky z predmetnej Zmluvy (ďalej aj „Dohoda“). Na predloženie tejto Dohody Vašej spoločnosti ako platiteľovi mzdy pritom Dlžník udelil výslovný súhlas. Zamestnávateľ žalobkyne bol vyzvaný o realizáciu mesačných zrážok v dohodnutej mesačnej splátky úveru vo výške 378,- eur, a to od najbližšieho výplatného termínu dlžníka až do úplného vysporiadania záväzku Dlžníka.

5. V zmysle návrhu žalobkyne na vydanie neodkladného opatrenia tunajší súd dňa 16.5.2018 vydal neodkladné opatrenie v tomto znení: „ Žalovaný je povinný zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 28.10.2013 zo zmluvy č. 2485521986 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným, do právoplatného skončenia konania vo veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Zamestnávateľ žalobkyne je povinný zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobcu podľa Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 28.10.2013 zo zmluvy č. 2485521986 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným. Toto neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatného skončenia konania o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy, ktoré je vedené na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp.zn. 7Csp/45/2018. O nároku na náhradu trov neodkladného opatrenia vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným súd rozhodne v konečnom rozhodnutí vo veci samej. „

6. V písomnom vyjadrení k žalobe právny zástupca žalovaného žiadal žalobu zamietnuť a priznať žalovanému náhradu trov konania z dôvodu, že žalobkyňa sa žalobou zo dňa 24.04.2018 domáha a) určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy uzatvorenej na zabezpečenie pohľadávky Žalovaného zo Zmluvy o úvere č. 2485521986 zo dňa 28.10.2013 (ďalej len „Zmluva o úvere“), b) určenia bezúročnosti úveru z inej zmluvy, a to č. 5881065587 zo dňa 18.10.2013 a c) určenia neplatnosti Zmluvy o úvere č. 5881065587 zo dňa 18.10.2013. Žalobca tak žaluje dve rôzne Zmluvy o úvere. Žalobkyňa sa však vôbec nevyjadruje k Zmluve o úvere č. 5881065587 zo dňa 18.10.2013, ktorej bezúročnosti a neplatnosti sa domáha, pričom túto ani súdu nepredložila ako dôkaz. Vzhľadom na uvedené žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno. Preto sa vyjadril iba k tej časti žaloby, ktorú žalobkyňa podložila dôkazmi. Žalobkyňa a žalovaný uzatvorili Zmluvu o úvere č. 2485521986 zo dňa 28.10.2013 (ďalej len „Zmluva o úvere“). Dohoda o zrážkach zo mzdy však bola uzatvorená riadne. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená v písomnej forme. Žalobkyňa ako zmluvná strana zároveň vyhlásila, že dohodu o zrážkach zo mzdy si riadne prečítala, jej obsahu porozumela a vyjadruje svoju slobodnú vôľu dohodu uzatvoriť. Žalobkyňa tým prejavila slobodnú vôľu uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy, a to na zabezpečenie poskytnutého úveru. Podľa ust. § 551 Občianskeho zákonníka je dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov platná ak bola uzatvorená v písomnej forme a spĺňa požiadavky na platnosť právneho úkonu. Žalobkyňa so žalovaným uzatvorili dohodu o zrážkach zo mzdy riadne, nakoľko zachovali zákonom požadovanú písomnú formu. Zákon nevyžaduje uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy

vo forme samostatného dokumentu. Dohoda o zrážkach zo mzdy je dovolená aj v spotrebiteľských vzťahoch. Navyše, právna úprava povoľuje inštitút dohody o zrážkach zo mzdy ako štandardný spôsob zabezpečenia záväzku. Dokonca ani v spotrebiteľských vzťahoch nie je vylúčené uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy na zabezpečenie poskytnutého spotrebiteľského úveru. V čase uzatvorenia zmluvy o úvere a teda aj dohody o zrážkach zo mzdy zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov neobsahoval žiadne obmedzenie, ktoré by mohlo ovplyvniť platnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Na zmluvu o úvere ako i v nej obsiahnutú dohodu o zrážkach zo mzdy je potrebné aplikovať právne normy platné a účinné v čase jej podpisu. Ak je inštitút dohody o zrážkach zo mzdy aprobovaným právnym inštitútom, nie je možné bez ďalšieho a priori tvrdiť, že ide o dohodu neplatnú alebo dokonca, že ide o neprijateľné dojednanie. Zrážkami zo mzdy sa nezasiahne do ekonomickej situácie spotrebiteľa. Zrážky zo mzdy sa v zmysle dohody o zrážkach zo mzdy majú vykonávať len vo výške, ktorá zodpovedá výške dohodnutej mesačnej splátky. Pokiaľ pri riadnom splácaní dlhu žalobkyňa pravidelne mesačne plní dohodnutú splátku z jemu poskytnutého úveru, jej ekonomická situácia sa nezhorší, ak v prípade, že prestane plniť riadne, mu bude tá istá suma zrážaná priamo z jej mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy. Takáto dohoda nie je neprimeranou, pretože len zabezpečuje plnenie zo zmluvy o úvere za podmienok, s ktorými žalobkyňa súhlasil pri podpise zmluvy, t.j. vo výške splátok, ktoré pred podpisom zmluvy o úvere odkonzultovala tak, aby nijak nesťažili jej ekonomické postavenie. Znamená to, že ak by žalobkyňa ako dlžník riadne splácala úver, jej mesačná splátka by zodpovedala výške mesačnej zrážky zo mzdy, ktorú žalovaný ako veriteľ použil z dôvodu, že žalobkyňa ako dlžník riadne úver nesplácala. K námietke absencie rozdelenia splátky úveru na istinu, úroky a poplatky poukázal na znenie dôvodovej správy k zákonu č. 279/2017 Z.z., ktorý zo zákona č. 129/2010 Z.z. odstránil také znenie ust. § 9 ods. 2 písm. 1), podľa ktorého zmluva o úvere mala obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, . Obdobne poukázal aj na judikatúru Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 146/2017 a sp.zn. 3Cdo/56/2018 a na rozhodnutie Súdného dvora EÚ z 9.11.2016 vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia a.s. proti Klára Bírovová. K poisteniu uviedol, že žalobkyňa sa sama rozhodla poistiť si úver. Poistenie úveru mala možnosť odmietnuť. Do celkových nákladov podľa § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z. patria: všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere; náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok. Zákonodarcou použil podmieňovací spôsob pre zakotvenie povinnosti započítať náklady na poistné do celkových nákladov úveru. Zo znenia zákona: ak spotrebiteľ musí, aby získal, je dôvodný jediný správny záver, a to tak podľa logického ako aj gramatického výkladu, a to, že ak spotrebiteľ nemusí navyše úver poistiť, aby ho získal, nie je zákonom daná povinnosť započítať náklady na poistné do celkových nákladov úveru. Žalovaný ani nepopiera slobodnú voľbu poistiť si úver. Ako žalobkyňa uviedla, žalovaný slobodne uzatvoril poistenie úveru, ktoré nebolo podmienkou uzatvorenia zmluvy o úvere. Potvrdzujú to ustanovenia Obchodných podmienok. 7. Právny zástupca žalovaného na pojednávaní uviedol, že poukazuje na písomné vyjadrenia, v ktorých vyvrátil argumentáciu žalobkyne k neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Mal zato, že dohoda o zrážkach zo mzdy žalobkyňou bola uzatvorená slobodne a vážne, bola o všetkých dôsledkoch poučená, bola si vedomá o tejto dohode. Dohoda o zrážkach zo mzdy je bežným zabezpečovacím inštitútom. 8. Vyjadrenie právneho zástupcu k žalobe bolo doručené žalobkyňi, kde žalovaný poukázal na to, že pokiaľ ide o skutkové okolnosti, k žalobe žalobkyňa len predložila Zmluvu o úvere č. 2485521986 zo dňa 28.10.2013, z ktorej dohodu o zrážkach zo mzdy žiadala vyhlásiť za neplatnú. Zmluvu č. 5881065587 zo dňa 18.10.2013 k žalobe nedoložila. Keďže na toto písomné vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu nereagovala, súd uznesením zo dňa 18.6.2019 ju vyzval, aby upresnila svoju žalobu a uviedla, akú zmluvu s akým číslom, z akého dňa žiada, aby súd určil, že je neplatná a bezúročná a bezpoplatková a aby súdu túto zmluvu predložila. Túto výzvu si žalobkyňa prevzala dňa 26.6.2019. Na túto výzvu nereagovala. Na prvé ani druhé vytyčené pojednávanie sa nedostavila a preto z dôvodu, že na takéto výzvy súdu nereagovala, na pojednávanie sa nedostavila, za sťaženie postupu súdu v konaní jej súd uznesením zo dňa 4.10.2019 uložil poriadkovú pokutu. Následne bola žalovaná predvolaná na tretie pojednávanie, na ktoré sa taktiež nedostavila, svoju neprítomnosť neospravedlnila. Žalobkyňa žiadnym spôsobom neodstránila neúplnosť žaloby, nepredložila súdu dôkazy - zmluvu údajne uzavretú dňa 18.10.2013, č. zmluvy 5881065587, ktorú žiadala vyhlásiť za neplatnú. Súd preto vychádzal len z dôkazov, ktoré žalobkyňa k žalobe predložila a to zmluvy o úvere č. 2485521986 zo dňa 28.10.2013. 9. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky

do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. 10. Ako vyplýva z § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. 11. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹ musí obsahovať tieto náležitosti: a) druh spotrebiteľského úveru, b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu, c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa, e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom, f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie, h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere, i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru, j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny, n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť, o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere, p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru, q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie, r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe, s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia, t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16, u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu, x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23, y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok. 12. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver

sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1, b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y), c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

13. V zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

14. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

16. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

17. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

18. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

19. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

20. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

21. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

22. Podľa § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

23. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

24. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných

podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení. 25. V tomto prípade všetky zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalovaný ako dodávateľ a žalobkyňa ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah všeobecných obchodných podmienok bol daný žalovaným bez možnosti žalobcu privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalobcu ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu. 26. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“). 27. Nepochybne zmluva uzavretá medzi stranami sporu je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka. 28. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že na základe zmluvy o úvere zo 28.10.2013 žalovaný poskytol žalobkyni spotrebiteľský úver vo výške 19 00 eur a žalobkyňa sa zaviazala poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť. Zároveň žalobkyňa a žalovaný uzatvorili v rovnaký deň v rámci tejto zmluvy v bode 3.9. Dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, ktorej neplatnosti sa domáha v tomto konaní. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola teda súčasťou typovej formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa. Žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy, hoci neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by žalobkyni ukladalo povinnosť plniť. Veriteľ výšku dlhu jednostranne diktuje, a to bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom. 29. V zmysle § 137 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) písm. c) a písm. d) žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. 30. Podľa § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch účinného od 1.1.2018 spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou podľa § 137 ods. c) a d) CSP. 31. Predpokladom úspešnosti určovacej žaloby je vecná legitímácia a existencia tzv. naliehavého právneho záujmu. Vecná legitímácia je hmotnoprávny stav, ktorého existencia zakladá žalovateľnosť nároku. Na podanie určovacej žaloby je vecne legitímovaný účastník právneho vzťahu či práva, o ktoré v určovacej žalobe ide. Nie je však vylúčené, aby vecnou legitímáciou disponoval i subjekt, ktorý je vo svojom právnom postavení dotknutý existenciou či neexistenciou právneho vzťahu medzi žalovaným a treťou osobou. 32. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení bude daný spravidla vtedy, ak by bez tohto určenia bolo žalobcovu právo ohrozené, alebo kde by sa bez tohto požadovaného určenia stalo jeho právne postavenie neistým. 33. Súd má za to, že žalobkyňa ako dlžník z úverového vzťahu založeného so žalovaným na základe zmluvy o úvere a dohody o zrážkach zo mzdy je aktívne vecne legitímovaná na podanie takejto žaloby. 34. Ďalším predpokladom pre úspešnosť žaloby je preukázanie naliehavosti právneho záujmu. Žalobkyňa naliehavosť právneho záujmu v danej veci preukazuje tým, že deklarováním neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy žalovaný stratí akúkoľvek legitímáciu na použitie tohto kontroverzného zabezpečovacieho úkonu v spotrebiteľských právnych veciach a preto navrhla určenie predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy za neplatnú. 35. Žalobkyňa preukázala naliehavý právny záujem na požadovanom určení, keďže na základe dohody o zrážkach zo mzdy si žalovaný ako veriteľ uplatnil svoje právo a požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy, pričom zrážky aj do nariadenia predbežného opatrenia boli aj vykonávané, pričom bez určenia neplatnosti dohody by právne postavenie žalobkyne ako dlžníka bolo neisté a súčasne by bolo ohrozené právo žalobkyne na disponovanie s jeho mzdou, keďže zamestnávateľ žalobkyne rešpektujúc uzatvorenú dohodu by musel vykonávať zrážky zo mzdy žalobkyne. 36. Súd v prvom rade preskúmal platnosť predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy je legitímnym zabezpečovacím prostriedkom, a ak neexistuje hoci len potenciálne riziko vymoženia

nezákonného či inak nečestného plnenia, je tento inštitút prípustným prostriedkom, ktorý umožňuje s obídením súdneho procesu siahnuť na majetok dlžníka. Ak však existuje čo i len hrozba vymozenia nečestného plnenia, je dôvod chrániť spotrebiteľa pred hroziacim rizikom. Hrozba vzniku ujmy postačuje z toho dôvodu, že o tom, či pohľadávka existuje a v akej výške nerozhoduje nestranná inštitúcia, ale spravídla podnikateľ a je značne problematické až nezistiteľné, kedy tento inštitút obchodník aktivuje. Žalobca ako dlžník sa pri realizácii neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy dostáva do pozície subjektu strácajúceho právo disponovať so svojim vlastným majetkom reprezentovaným príjmom dosahovaným za výkon svojej pracovnej činnosti. Navyše, pri zrážkach zo mzdy nie je možné preveriť, či sú zo mzdy zrážané len tie finančné nároky, ktoré dodávateľovi aj prináležia a nie aj tie, na ktoré nemá právny nárok, a to s poukazom na potrebu riadneho vyhodnotenia spotrebiteľskej zmluvy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd, ale spravídla podnikateľa. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu si veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu veriteľa. 37. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porov. rozsudok C-106/77 Simmenthal). 38. Predložená dohoda o zrážkach zo mzdy má taktiež, ako aj celá úverová zmluva, charakter formulárovej zmluvy, ktorá bola spotrebiteľovi predložená na podpis bez toho, aby sa spotrebiteľ mohol reálne oboznámiť s jej obsahom a ovplyvniť jej obsah, ktorý bol vopred predformulovaný žalovaným. Ak by mala byť dohoda o zrážkach zo mzdy právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musela by byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. januára 2013, sp. zn. 6 MCdo 9/2012). Žalovaný si v tomto smere dôkazné bremeno nespĺnil. Kritériom pre záver, že nejde o individuálne dojednanú dohodu je nepochybne forma uzavretej dohody, t.j. skutočnosť, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola predložená spotrebiteľovi vo forme formulárovej zmluvy, bez možnosti zmeny jej obsahu, bez možnosti ju neuzavrieť. Je vložená do zmluvy o úvery ako formulárový bod 3.9. zmluvy, bez možnosti ho odmietnuť. Takúto dohodu o zrážkach zo mzdy nemožno v žiadnom prípade považovať za individuálne dojednanú. 39. Právo žalobkyne je ohrozené, pretože zrážky zo mzdy môže dodávateľ bez preventívnej súdnej kontroly súdom nastaviť aj na úroky z úveru aj na poplatky. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstve. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale ako už uvádza Súdny dvor EÚ, pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offo súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Situácia sa vyhocuje a dostáva do kolízie s verejným poriadkom, ak dôjde k zrážkam zo mzdy na sumy vyplývajúce z neprijateľných podmienok alebo v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Ochrana pred nekalými podmienkami sa má poskytnúť obdobne, ako to vyžadujú vnútroštátne pravidlá verejného poriadku (bod 50 uznesenia Súdneho dvora EU C-76/10 POHOTOVOSŤ proti Korčkovskej). S využitím komparatívnej metódy odvolací súd poukazuje na rakúsku právnu úpravu, ktorá chráni spotrebiteľa pred mimosúdny zrážkami zo mzdy (§ 12 zákona z 08. 03. 1979, ktorým sa vydávajú ustanovenia na ochranu spotrebiteľa (zákon na ochranu spotrebiteľa; spol. zák. č. 140/1979), naposledy novelizovaným zákonom č. 21/2008 Spol. zak. I) (rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 3Co/25/2016 z 06.09.2016) 40. Podľa ustálenej judikatúry vychádza systém ochrany zavedený smernicou 93/13 z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené predajcom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (rozsudky Súdneho dvora Európskej únie z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 25, a z 26. októbra 2006, Mostaza Claro, C-168/05, Zb. s. I-10421, bod 25, ako aj uznesenie Pohotovosť, bod 37). 16. S cieľom zabezpečiť úroveň ochrany v súlade s uvedenou smernicou Súdny dvor viackrát zdôraznil, že tento nerovný stav môže byť kompenzovaný iba aktívnym postupom nezávislým od samotných zmluvných strán (rozsudky Súdneho dvora Európskej únie Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, bod 27; Mostaza Claro, bod 26; Asturcom Telecomunicaciones, bod 31, ako aj uznesenie Pohotovosť, bod 39). (rozsudok Krajského

súdu Prešov sp. zn. 3Co/25/2016 z 06.09.2016) 41. V tejto súvislosti možnosť súdu skúmať nekalú povahu podmienky aj bez návrhu predstavuje vhodný prostriedok na dosiahnutie výsledku stanoveného v článku 6 smernice 93/13, teda zabránenie tomu, aby bol jednotlivý spotrebiteľ viazaný nekalou podmienkou, a zároveň na dosiahnutie cieľa stanoveného v článku 7 tejto smernice, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok smerujúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudky Súdneho dvora Európskej únie z 21. novembra 2002, Cofidis, C-473/00, Zb. s. I-10875, bod 32, a Mostaza Claro, už citovaný, bod 27, ako aj uznesenie Pohotovosť, bod 41).¹⁸ V bode 26 už citovaného rozsudku Océano Grupo Editorial a Salvat Editores Súdny dvor rozhodol, že účel článku 6 smernice 93/13, ktorý členským štátom ukladá zabezpečiť, aby nekalé podmienky neboli pre spotrebiteľa záväzné, nemožno dosiahnuť, ak je na spotrebiteľa, aby sám poukázal na nekalý charakter týchto podmienok. V sporoch, ktorých hodnota je často obmedzená, môžu náklady na služby advokáta prevyšovať záujem, ktorý je predmetom sporu, čo môže spotrebiteľa odradiť od toho, aby sa proti uplatneniu nekalých podmienok bránil. Ak je pravdou, že v mnohých členských štátoch procesné pravidlá jednotlivcom umožňujú, aby sa obhajovali v takých sporoch sami, existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že najmä z dôvodu svojej nevedomosti spotrebiteľ na nekalý charakter jemu predložených podmienok nepoukáže. Z toho vyplýva, že účinnú ochranu spotrebiteľa možno dosiahnuť, len ak sa vnútroštátnemu súdu prizná možnosť posúdiť uvedené podmienky bez návrhu“ (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 4.10.2007 Max Rampion and Marie-Jeanne Godard C-429/05, bod 61). (rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 3Co/25/2016 z 06.09.2016)

42. Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje zabezpečovací prostriedok peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára veriteľ s dlžníkom. Pre takúto dohodu platia všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§34 a nasl. Občianskeho zákonníka). Dohoda musí obsahovať označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide a výšku dohodnutých zrážok. Uvedené náležitosti predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala. 43. Dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala predovšetkým výšku pohľadávky, ktorá má byť zabezpečená. V bode 3.9. je iba uvedené, že V. ako veriteľ je oprávnená sa domôcť uspokojenia celej svojej pohľadávky voči Dlžníkovi a Spoludlžníkovi zo ZoÚ pravidelnými mesačnými zrážkami zo mzdy alebo iného príjmu vo výške splátky, najviac však vo výške prípustnej podľa príslušných právnych predpisov a to až do úplného zaplatenia Pohľadávky V.. Takéto vymedzenie pohľadávky je neurčité a teda neplatné podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejavíť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom tohto zabezpečovacieho prostriedku. 44. Podľa § 2 ods. 2 Občianskeho zákonníka v občianskoprávných vzťahoch, vrátane zmluvných vzťahov majú účastníci rovnaké postavenie. Veriteľ vo vzťahu k spotrebiteľovi nie je vo vzťahu nadriadenosti a neprislúcha mu právo jednostranne určovať aké pohľadávky a v akej výške, ktoré v budúcnosti vzniknú alebo len majú vzniknúť, na ktorom určení by pravdepodobne žalobca ako dlžník ani neparticipoval, sa budú realizovať formou zrážok zo mzdy v prospech veriteľa. 45. Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená ako súčasť zmluvy, na konci zmluvy v bode 3.9, v rámci formulárovej zmluvy, bez doplnenia nejakých údajov. Takto uvedená dohoda, ktorá teda ako predtlač nebola individuálne dojednaná, bola uzatvorená účastníkmi konania na pretlačí žalovaného ako veriteľa, je preto nepochybné, že ju tento používal pri mnohých, ak nie všetkých právnych vzťahoch, keďže do formulárovej pretlače boli vpísané len údaje týkajúce sa úverového vzťahu, ku ktorému sa malo zabezpečenie vzťahovať a osobné údaje dlžníka, všetky dojednania boli formulárovo pretlačené. Preto má súd za to, že takáto dohoda svojím obsahom spôsobuje značnú nerovnováhu v zmluvnom postavení strán v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľa. Pri uzatváraní dohody dlžník ako spotrebiteľ musí vedieť pohľadávku akého druhu a v akej výške zabezpečuje dohoda o zrážkach zo mzdy. V dohode o zrážkach nie je uvedená predne zabezpečená pohľadávka. Taktiež ani samotná zmluva neobsahuje presný údaj o výške zabezpečenej pohľadávky. Zmluva obsahuje iba výšku úveru počet splátok a výšky mesačnej splátky. 46. Neurčité je aj zmluvné dojednanie v dohode týkajúce sa výšky splátok, rozsahu v akom má byť naplnená uhradzovacia funkcia zabezpečovacieho inštitútu zrážok zo mzdy. Neurčitosť zmluvného dojednania o výške zrážok má za následok neplatnosť dohody, uvedené ustanovenie predstavuje jednostranné neprímerané zvýhodnenie zmluvnej strany veriteľa, ktorý má byť bezpodmienečne uspokojený aj nad dohodnutú výšku mesačnej zrážky. Takéto neprípustné navyšovanie zrážok zo mzdy nad dohodnutú výšku predstavuje obchádzanie náležitosti dohody o výške mesačných zrážok zo mzdy. 47. Taktiež súd poukazuje na to, že v predmetnej dohode nie je uvedený platiteľ mzdy žalobkyne v čase uzavretia dohody. 48. Naviac dohoda o zrážkach zo mzdy je uvedená len ako zmluvná podmienka, formulárová, pod ďalšími bodmi, ktoré upravovali práva a povinnosti, a veľkosťou písma menšou ako 12 a ako je aj veľkosť písma upravujúca zmluvu o úvere a naviac vyhotovením písma, ktorá je ťažko čitateľné. 49. Aj keď preskúmaná dohoda o zrážkach zo mzdy

síce má svoj základ v znení zákona, v spojení s ostatnými zmluvnými klauzulami a okolnosťami veci predstavuje nástroj na zinkasovanie úžerného plnenia, čím sa súd bude zaoberať nižšie. Dohoda o zrážkach zo mzdy mala slúžiť na vymoženie si plnení dodávateľom od žalobkyne ako spotrebiteľa bez zásahu súdnej moci na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá neobsahovala všetky náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch. Súd preto určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 Občianskeho zákonníka je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ust. § 53 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody súd dospel k záveru, že uzatvorená dohoda o zrážkach zo mzdy je absolútne neplatný právny úkon. 50. Na záver súd uvádza, že skutočnosťami ohľadom náležitostí zmluvy o úvere, prípadných neprijateľných podmienkach v nich obsiahnutých, ktoré by spôsobovali neplatnosť dohody titulom plnenie z týchto neprijateľných podmienok, ako aj skutočností súvisiace s uzatváraním úverovej zmluvy či už na strane žalovaného ako veriteľa a jeho povinností vyplývajúcich mu z ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch či žalobcu ako spotrebiteľa a jeho postavenia a ochrany ako priemerného spotrebiteľa, vzhľadom na vyššie uvedené dôvody neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy nebolo potrebné sa bližšie zaoberať. 51. Podľa § 132 ods. 1, 2 a 3 Civilného sporového poriadku, v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh. Opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy. Žalobca k žalobe pripojí dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. 52. V danom prípade sa jedná o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. Žalobca je povinný k návrhu pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nesplnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdených skutočností, to znamená s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. Zásadne ho má ten, v koho záujme je dokázanie určitej skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky (neúspech v spore) stíhajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno (neoznačil potrebné dôkazy alebo uvedenými dôkazmi nebolo jeho tvrdenie dokázané). 53. Čo sa týka návrhu žalobkyne na určenie Zmluvy za neplatnú a za bezúročnú a za bezpoplatkovú, pokiaľ ide o Zmluvu o úvere č. 5881065587 zo dňa 18.11.2013, keďže žalobkyňa napriek opakovaným výzvam súdu nepredložila tieto dôkazy, aby súd ich vedel posúdiť, z dôvodu neunesenia dôkazného bremena v tejto časti súd žalobu zamietol. 54. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. 55. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. 56. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. 57. Pokiaľ ide o náhradu trov konania, súd mal zato, že v konaní bola žalobkyňa ako aj žalovaný, obaja úspešní v rozsahu 50 %, pretože z obsahu petitu vyplýva, že žalobkyňa sa domáhala rozhodnutia vo vzťahu k dvom úverovým zmluvám. Vo vzťahu k jednej z úverovej zmluvy zo dňa 28.10.2013 bola úspešná v plnom rozsahu, vo vzťahu k druhej zmluve č. 5881065587 bola neúspešná. Keďže úspech na oboch stranách bol rovnaký, z dôvodu rovnosti úspechu a neúspechu súd rozhodol tak, že žiadnej zo strán sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia písomne na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.